

SOCIETAT CATALANA DE BIOLOGIA
FILIAL DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Núm. 162

Octubre 2003

QUÈ CAL SABER?

LES SIGLES I L'APÒSTROF

En els escrits biomèdics molt sovint fem servir sigles per a referir-nos a noms de molècules, tècniques, reactius, institucions, etc. Si al davant d'algunes sigles posem un article definit singular o la preposició *de*, hem de seguir unes regles d'**apostrofació** una mica diferents de les habituals, que us exposem tot seguit.

En el cas de les sigles que llegim com un mot normal (és a dir, que no lletregem), hem d'aplicar les mateixes regles de la gramàtica que apliquem als altres mots. Per exemple: *d'UNED* ('d'Universidad Nacional de Educación a Distancia'), *la UOC*¹ ('la Universitat Oberta de Catalunya'), *l'INSERM* ('l'Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale'), *el CREAM* ('el Centre de Recerca Ecològica i d'Aplicacions Forestals'), *la UNESCO* ('la United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization'), *l'YMCA*² ('la Young Men's Christian Association').

En les sigles que llegim lletra per lletra (és a dir, que lletregem), si la primera lletra és una vocal hem d'apostrofar l'article definit masculí singular (*el*) i la preposició *de*. En aquests casos, l'article femení singular (*la*) només s'apostrofa quan la primera vocal és *a*, *e* o *o*. Per exemple: *l'ATP* ('l'adenosine triphosphate'), *d'ER* ('d'endoplasmic reticulum'), *la UPF* ('la Universitat Pompeu Fabra'), *l'ARS* ('l'autonomously replicating sequence').

En les sigles lletrejades la primera lletra de les quals és una consonant, hem de tenir en compte si el nom d'aquesta consonant comença amb vocal inicial (*f*, *h*, *l*, *m*, *n*, *r*, *s*, *x*) o no. En el primer cas, només s'apostrofa l'article masculí (ni el femení ni la preposició *de*), mentre que en el segon cas no s'apostrofa cap partícula. Per exemple: *l'RNA* ('el ribonucleic acid'), *de RNA*³ ('de ribonucleic acid'), *de LDL* ('de low-density lipoprotein'), *la LFA-1* ('la lymphocyte function-associated antigen-1'); *de DNA* ('de desoxyribonucleic acid'), *el tRNA* ('el transfer ribonucleic acid'), *la CFC-E* ('erythrocyte colony-forming cell').

Podeu trobar més informació sobre aquest tema en el *Manual d'estil*, de Josep M. MESTRES *et al.*, 2a ed. rev., Barcelona, Eumo, 2000.

1. Però *l'IEC* ('l'Institut d'Estudis Catalans'), perquè les dues vocals constitueixen un hiat.
2. La *y*, quan no va seguida de vocal, es considera també vocàlica.
3. En aquests casos, no hi ha un criteri unificat, però sembla que la tendència més actual és d'apostrofar totes tres partícules (cf. el *Diccionari d'abreviacions*, de Josep M. MESTRES i Josefina GUILLÉN, 2a ed. rev. i ampl., Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2001).